

KOMUNIKAT PRASOWY nr 163/23

Luksemburg, 26 października 2023 r.

Opinia rzecznik generalnej w sprawie C-670/22 | Staatsanwaltschaft Berlin (EncroChat)

Rzecznik generalna Tamara Ćapeta: Prokurator może wydać europejski nakaz dochodzeniowy (END) na potrzeby przekazania materiału dowodowego zebranego w innym państwie członkowskim

Jest tak, jeśli prawo krajowe, któremu podlega prokurator, zezwala mu na nakazanie przekazania takiego materiału w podobnej sprawie krajowej. W takim przypadku organ wydający END nie może dokonać oceny zgodności z prawem gromadzenia tego materiału dowodowego w wykonującym państwie członkowskim

EncroChat było zaszyfowaną siecią telekomunikacyjną oferującą swoim użytkownikom niemal pełną anonimowość. Urządzenie nie posiadało żadnych aparatów, mikrofonów, GPS ani portu USB. Wiadomości mogły być automatycznie usuwane, a użytkownicy po użyciu specjalnego kodu PIN lub wskutek kilkukrotnego wprowadzenia błędnego hasła mogli natychmiast usunąć wszystkie dane z urządzenia. W ramach operacji francusko-niderlandzkiej stworzono oprogramowanie typu trojan, które zainstalowano na urządzeniach końcowych, wykorzystując w tym celu symulowaną aktualizację. Wspomniana operacja przechwytywania objęła użytkowników EncroChat w 122 krajach, w tym około 4600 użytkowników w Niemczech. Prokuratura niemiecka wydała szereg END, chcąc wykorzystać przechwycone dane na potrzeby postępowania karnego w związku z podejrzeniem nielegalnego obrotu środkami odurzającymi przez osoby o nieustalonej tożsamości podejrzane o przynależność do organizacji przestępczej. Francuski sąd karny zaaprobował END i przekazał żądane dane. Prokuratura niemiecka przeprowadziła następnie postępowania przygotowawcze w stosunku do poszczególnych użytkowników EncroChat. Oskarżonemu w niniejszej sprawie postawiono zarzuty na podstawie dowodów otrzymanych z Francji.

Środki odwoławcze od wyroków skazujących wydanych wskutek przechwycenia danych EncroChat wywołują poruszenie w sądach najwyższych instancji w Europie, a Trybunał nie jest pod tym względem wyjątkiem. Niemiecki sąd krajowy, przed którym toczy się odnośne postępowanie karne, zwrócił się do Trybunału Sprawiedliwości z pytaniem, czy rozpatrywane END zostały wydane z naruszeniem dyrektywy w sprawie END¹.

W dzisiejszej opinii rzecznik generalna Tamara Ćapeta przypomniała, że END może zostać wydany tylko wtedy, gdy w podobnej sprawie krajowej zarządzenie przeprowadzenia wskazanej w nim czynności dochodzeniowej jest dopuszczalne na tych samych warunkach. W niniejszym przypadku podobna sprawa krajowa to taka sprawa, w której materiał dowodowy jest przekazywany z jednego postępowania karnego do innego postępowania karnego w Niemczech. Jako że dyrektywa w sprawie END umożliwia prokuratorowi właściwemu w danej sprawie wydanie END, a nie wydaje się, by prawo niemieckie wymagało wydania zgody przez sąd na podobne przekazanie materiału dowodowego w kontekście krajowym, rzecznik generalny jest zdania, że **niemiecka prokuratura była uprawniona do wydawania rozpatrywanych END. Innymi słowy, prawo Unii nie wymaga, aby takie END zostały wydane przez sąd.**

Rzecznik generalna uznała także, że skoro przechwytywanie przekazów telekomunikacyjnych zatwierdziły sądy francuskie, organy niemieckie **powinny przypisać tej czynności procesowej taką samą wartość, jak gdyby**

przeprowadzano ją na szczeblu krajowym. Jest tak nawet wówczas, jeżeli w konkretnym przypadku niemiecki sąd podjąłby inną decyzję.

Wreszcie dopuszczalność dowodów uzyskanych ewentualnie z naruszeniem prawa Unii stanowi kwestię nie prawa Unii, lecz prawa krajowego, z zastrzeżeniem poszanowania praw podstawowych gwarantowanych w porządku prawnym Unii.

UWAGA: Opinia rzecznika generalnego nie wiąże Trybunału Sprawiedliwości. Zadanie rzeczników generalnych polega na przedkładaniu Trybunałowi, przy zachowaniu całkowitej niezależności, propozycji rozstrzygnięć prawnych w sprawach, które rozpatrują. Sędziowie Trybunału rozpoczynają właśnie obrady w tej sprawie. Wyrok zostanie wydany w terminie późniejszym.

UWAGA: Odesłanie prejudycjalne pozwala sądom państw członkowskich, w ramach rozpatrywanego przez nie sporu, zwrócić się do Trybunału z pytaniem o wykładnię prawa Unii lub o ocenę ważności aktu Unii. Trybunał nie rozpoznaje sporu krajowego. Do sądu krajowego należy rozstrzygnięcie sprawy zgodnie z orzeczeniem Trybunału. Orzeczenie to wiąże w ten sam sposób inne sądy krajowe, które spotkają się z podobnym problemem.

Dokument nieoficjalny, sporządzony na użytek mediów, który nie wiąże Trybunału Sprawiedliwości.

[Pełny tekst](#) opinii jest publikowany na stronie internetowej CURIA w dniu przedłożenia.

Osoba odpowiedzialna za kontakty z mediami: Jarosław Zasada ☎ (+352) 4303 2793

Nagranie wideo z przedstawienia opinii jest dostępne przez „[Europe by Satellite](#)” ☎ (+32) 2 2964106.

Pozostańmy w kontakcie!

¹ [Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/41/EU](#) z dnia 3 kwietnia 2014 r. w sprawie europejskiego nakazu dochodzeniowego w sprawach karnych.